



«Նոր ժամանակի կրթություն» ՀԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ Ուսուցչի համագործակցությունը
գործընկերների հետ՝ փորձի փոխանակման և մասնագիտական
գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով

Առարկան՝ Ռուսաց լեզու

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Աիդա Սարգսյան

Ուսումնական հաստատություն՝ Օձունի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց

Երևան 2022

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2022

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝

Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների
հետ՝ փորձի փոխանակման և մասնագիտական
գործունեության արդյունավետության
բարձրացման նպատակով

Հեղինակ՝

Աիդա Սարգսյան

Մարզ՝

Լոռի

Ուսումնական հաստատություն՝

Օձունի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց

Բովանդակություն

- 1.Նախաբան:Հետազոտության նպատակները,խնդիրները.....2-5
- 2.Աշխատանքի բովանդակությունը.....5-17
- 3.Եզրակացություն.....18-20
- 4.Օգտագործված գրականության ցանկ.....21

Բովանդակություն

- 1.Ներածություն: Հետազոտության նպատակը,խնդիրները:
2. Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների հետ:
3. Ուսուցիչների փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության ուղիները:
- 4.Եզրակացություն:
- 5.Օգտագործված գրականության ցանկ:

1.Ներածություն: Հետազոտության նպատակը, խնդիրները:

Ի՞նչ ենք հասկանում «փորձի փոխանակում» և «համագործակցություն» ասելով:

Հետազոտության նպատակն է բացահայտել ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման հիմնախնդիրները, ներկայացնել դրանց լուծման ուղիները փորձի փոխանակման միջոցով:

Հետազոտության խնդիրն է ներկայացնել փորձի փոխանակման արդյունքում ուսուցչի մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացումը:

Ուսուցումն արդյունավետ է այն դեպքում, երբ առկա է ուսուցիչ – ուսուցիչ համագործակցությունը: Որակյալ ուսուցում ապահովելու համար դպրոցները պետք է մրցակցային, անհատապաշտական կազմակերպական կառուցվածքից անցնեն համագործակցային, թիմային կառուցվածքին: Ուսուցման արդյունավետությունը շոշափելիորեն բարձրանում է, երբ ուսուցչական կազմը գործում է որպես թիմ: Անհերքելի են ուսուցիչների շարունակական մասնագիտական զարգացման դերն ու կարևորությունը նրանց մասնագիտական և անձնային աճի, հանրակրթական ուսումնական հաստատության հեղինակության, ուսուցչի մասնագիտական գործունեության արդյունավետության և հանրակրթության որակի բարձրացման գործընթացներում: 21-րդ դարում կրթական համակարգերը մեծապես հիմնվում են մանկավարժների մասնագիտական զարգացման՝ որպես կրթության որակի բարելավման առաջնային մեխանիզմի վրա: Մանկավարժների մասնագիտական զարգացման գործընթացը միտված է նրանց կոմպետենցիաների ու փորձի համալրմանը, կրթական բարեփոխումների վերաբերյալ իրազեկվածության մակարդակի բարձրացմանը, մասնագիտական գործունեության նոր շարժառիթների ձևավորմանը, ինքնավստահության մակարդակի և ինքնագնահատականի բարձրացմանը, մասնագիտական կապերի և համագործակցության հաստատմանը: «Ուսուցչի մասնագիտական զարգացում» եզրույթը տարբեր երկրներում տարբեր կերպ է մեկնաբանվում՝ պայմանավորված այն հանգամանքով, թե ուսուցիչներն ինչ

կրթություն են ստանում մինչև ուսուցչի աշխատանքին անցնելը: Որքան էլ բարձրագույն մասնագիտական կրթությունը որակյալ լինի, այն չի կարող պատրաստել ուսուցիչներին՝ հետագա մասնագիտական ողջ գործունեության ընթացքում մարտահրավերներին դիմակայելու և հարավորտի պահանջները բավարարելու համար: Հետևապես, կրթության համակարգում կարևոր հիմնախնդիր է ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման տարատեսակ հնարավորությունների ստեղծումը, որը կնպաստի որակյալ մանկավարժական մասնագիտական ներուժի ձևավորմանը ¹: Ուսուցչի մասնագիտական զարգացումը սահմանվում է որպես մասնագիտական ծրագրերի ու միջոցառումների ամբողջություն, որը նպատակ ունի համալրելու նրա գիտելիքները, կարողությունները, հմտությունները, փորձառությունը և մասնագիտական գործունեությանն անհրաժեշտ մասնագիտական ու անձնային այլ որակները : Ուսուցիչների համագործակցությունը հարստացնում է նրանց դասավանդման փորձն ու նպաստում ուսուցման գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանը: Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման համար կարևոր է և՛ արտաքին, և՛ ներքին մոտիվացիան: Աշակերտների առաջադիմության վրա ամենից մեծ ազդեցություն ունի ուսուցչի կողմից դասասենյակում իրականացվող դասապրոցեսը: Այդ պատճառով էլ կարևոր է, որ ուսուցիչներին տրվի գիտելիքի և ունակությունների բարելավման բազմատեսակ հնարավորություններ: Մասնագիտական օժանդակությունը նրանց կօգնի սեփական պոտենցիալի լիարժեք դրսևորման գործում : Մասնագիտական զարգացման ավանդական մոդելները բավարար չեն ուսուցման պրոցեսում նորարարական փոփոխություններ իրականացնելու համար: Ուսուցում և դասասենյակներում ռեալ փոփոխությունների իրականացում հնարավոր է ուսուցիչների անընդհատ մասնագիտական աճի ծրագրին մասնակցելով, որը սերտ կապված է դպրոցում ուսուցչի ամենօրյա գործունեության հետ :

Ուսուցիչները զբաղված են ամենօրյա հոգսերով: Նրանք դասեր են անցկացնում, գնահատում են

1.Տե'ս Հակոբյան Ֆ. , Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման առանձնահատկություններն ու արդյունավետության բարձրացման ուղիները ՀՀ կրթության համակարգում, Երևան, 2020, էջ 45:

աշակերտների աշխատանքը, հանդիպում են ծնողներին և այլն: Այդ պատճառով էլ նույնիսկ շատ մոտիվացված ուսուցիչներին քիչ ժամանակ ու էներգիա է մնում, որ ձեռք բերած նոր գաղափարներն ու ունակությունները պրակտիկայում իրականացնեն: Ուսուցման մեջ փոփոխություններ մտցնելը մեկ կամ երկու օրում անհնար է: Այն ենթադրում է փոփոխություն ուսուցչի վարքի մեջ: Շատ մոտիվացված և դեպի նորամուծությունները հակում ունեցող ուսուցիչների դեպքում էլ ցանկությունն ու ոգևորությունը բավական չեն:

Համագործակցությունն ուսուցիչներին տալիս է հնարավորություն աշխատակիցների հետ պլանավորել ուսուցման ռազմավարություններ, դասասենյակում կիրառել և գնահատել դրանց արդյունավետությունը կոնկրետ դասարանում և կոնկրետ աշակերտների հետ: Համագործակցությունը կազմված է մի քանի էտապից՝ պլանավորում, ուսուցում-գնում և ամփոփում: Ուսումնական իրավիճակի վերլուծությունը ուսուցչին հնարավորություն է տալիս աշխատակիցների հետ քննարկել տարբեր ռեալ դասարանական իրավիճակներ, ուսուցիչների և աշակերտների առջև առաջացած տիպիկ բարդություններ և մտածել դրանց կարգավորման ուղիների մասին: Փորձի փոխանակման նպատակով ուսուցիչները ներկայանում են միմյանց դասերի, դիտում ուսուցման տարբեր ռազմավարությունների պրակտիկորեն կիրառումը: Նախքան դասին ներկայանալը, ուսուցիչն աշխատակցին տալիս է կարճ տեղեկատվություն դասի մասին: Դասից հետո նրանք հանդիպում են միմյանց և կիսվում դասի մասին իրենց տպավորություններով: Մոդելային դասերի ժամանակ ուսուցիչները ծանոթանում են էֆեկտիվ պլանավորած և անցկացրած դասերի: Նրանք նայում են դասերի տեսագրություններ, կամ ներկա գտնվում գործընկերոջ կողմից էֆեկտիվ ռեսուրսներով ու դասապլանի կիրառմամբ անցկացված դասին: Ուսուցիչներն ուշադրությամբ դիտարկում են ուսուցման ժամանակ կիրառված ռազմավարությունները, վերլուծում են դրանք և կապում սեփական փորձի հետ: Հեշտ չէ դասասենյակում ուսուցման պրոցեսի պլանավորումը: Ուսուցչի համար առաջին հերթին կարևոր է տեսնել, թե ինչպես է աշխատում այս կամ այն

ռազմավարությունը պրակտիկայում, այլ կերպ ասած՝ ինչպե՞ս են կիրառվում դրանք դասասենյակում: Այս տեսակետից անչափ օգտակար են դասերի տեսագրությունները, քանի որ ուսուցիչները հնարավորություն ունեն կրկին նայել որոշ դրվագներ, ընթացքում դադարեցնել դիտումն ու գրուցել կարևոր հատվածների մասին և այլն: Էֆեկտիվ դասի դիտումը բավարար չէ պրակտիկայի փոփոխմանը նպաստող ունակություն-հմտությունները զարգացնելու համար: Կարևոր է, որ ուսուցիչները նախապես պատրաստվեն այդ փորձի համար և նրա ավարտից հետո քննարկեն ու ամփոփեն տեսած դասը: Փոխադարձ դասալսումն իրենից ներկայացնում է ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման աջակցություն՝ փորձի փոխանակման միջոցով: Միննույն առարկայի և դասարանների ուսուցիչները ներկայանում են փոխադարձ դասալսման, զննում տարբեր ռազմավարություններ ու ստացած փորձն օգտագործում սեփական դասասենյակներում: Ուսուցիչների կողմից փոխադարձ դասալսումը չի ենթադրում որևէ ուսուցչի գնահատում և որևէ ձևի վարչական որոշման կայացում: Նրա միակ նպատակն է նպաստել ուսուցիչների միջև մասնագիտական երկխոսության ու փորձի փոխանակմանը: Ուսուցիչների ուսումնական խմբերի տարբեր ակտիվությունների ժամանակ ուսուցիչները կիսվում են այս կամ այն ռազմավարության մասին տեղեկատվությամբ, որը նրանք ակտիվ ու արդյունավետ կիրառում են սեփական դասասենյակներում: Փոխադարձ դասալսումը օգնում է ուսուցիչներին ոչ միայն ինֆորմացիա ստանալ այդ ռազմավարության մասին, այլև պրակտիկորեն տեսնել, թե ինչպես է դրանք կիրառում գործընկերը սեփական դասասենյակում: Փոխադարձ դասալսումն ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման ամենաարդյունավետ մեխանիզմներից մեկն է, քանի որ այն ենթադրում է համագործակցություն անմիջապես դասասենյակում: Այն հնարավորություն է տալիս ուսուցիչներին ծանոթանալ ուսուցման արդյունավետ պրակտիկայի հետ, որը կիրառվում է իր դպրոցում գործընկեր ուսուցչի կողմից: Դասալսման հաճախակի ու պարբերաբար իրականացման դեպքում հնարավոր է ուսուցման էֆեկտիվ ռազմավարությունների տարածումը դասասենյակից դասասենյակ, իսկ հետագայում այն կտարածվի ողջ դպրոցում: Այսպես նաև երկու ուսուցիչների միջև այս տիպի մասնագիտական

փոխհարաբերությունը նպաստում է ուսուցիչների միջև փոխհամագործակցության խորացմանը:

Այսպիսով, եկանք եզրակացության, որ ուսուցչի մասնագիտական զարգացումը խթանող հիմնական գործոններն են համագործակցությունը մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման համար, ինքնակրթվելու շարժառիթներն ու համագործակցային առողջ միջավայրը, որը կարող է նպաստել կրթական նորարարությունների

ստեղծմանն ու մանկավարժական առաջավոր փորձի տարածմանը: Ուսուցչի մասնագիտական զարգացումը խթանող գործոնների շարքում առանձնացվել են նաև վերապատրաստող փորձառու մասնագետների առկայությունը, ֆինանսական խրախուսումը, մանկավարժական գործունեության նկատմամբ հետաքրքրվածության բարձր մակարդակը, ուսումնական հաստատությունում նորարարությունների խրախուսումն ու աջակցությունը:

2. Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների հետ:

Ինչո՞ւ ուսուցիչը կարիք ունի անընդհատ աշխատել իր վրա, համալրել և ընդլայնել իր գիտելիքները:

Մանկավարժությունը, ինչպես բոլոր գիտությունները, անընդհատ զարգանում ու կատարելագործվում է: Գիտական գիտելիքների ծավալը տարեցտարի ավելանում է: Գիտնականները պնդում են, որ գիտելիքը, որը մարդկության տրամադրության տակ կա, կրկնապատկվում է տասը տարին մեկ: Սա յուրաքանչյուր մասնագետի, անկախ ստացած կրթությունից, պարտավորեցնում է զբաղվել ինքնակրթությամբ: Կորնելյ Չուկովսկին գրել է. «Միայն այն գիտելիքն է ուժեղ և արժեքավոր, որը դուք ինքներդ եք ձեռք բերել: Ամբողջ գիտելիքը պետք է լինի հայտնագործություն, որը դուք ինքներդ եք արել»: Ուսումնական հաստատության ղեկավարն աշխատանքները կազմակերպում է այնպես, որ յուրաքանչյուր ուսուցչի ինքնակրթությունը դառնա նրա կարիքը: Ինքնակրթությունն առաջին քայլն է մասնագիտական հմտությունների

բարելավման ուղղությամբ: Մեթոդական առումով դրա համար ստեղծված են անհրաժեշտ պայմաններ՝ գրադարանային ֆոնդը մշտապես թարմացվում և համալրվում է տեղեկատու և մեթոդական գրականությամբ, ուսուցիչների փորձով: Պրակտիկան ցույց է տալիս, որ մանկավարժական փորձի ուսումնասիրությունը, ընդհանրացումը և իրականացումն ուսուցչի

աշխատանքի ամենակարևոր գործառույթն է: Եթե մեկ թեմա իսկապես կարող է գրավել բոլոր ուսուցիչներին, ապա այն նաև որպես համախոհների թիմ համախմբելու գործոն է: Մեկ թեմա ընտրելիս պետք է հաշվի առնել մի շարք պահանջներ: Այս թեման պետք է արդիական և իսկապես կարևոր լինի հաստատության համար՝ հաշվի առնելով նրա կողմից ձեռք բերված գործունեության մակարդակը, ուսուցիչների հետաքրքրությունները : Պետք է լինի մեկ թեմայի սերտ կապ կոնկրետ գիտամանկավարժական հետազոտությունների ու առաջարկությունների, մանկավարժական փորձի, այլ հաստատությունների կուտակված պրակտիկայի հետ: Այս պահանջները թույլ են տալիս իրականացնել և զարգացնել այն ամենը, ինչն առաջադեմ է թիմում: Վերոնշյալը չի բացառում նման մոտեցումը, երբ թիմն ինքը փորձարարական աշխատանք է կատարում և ստեղծում է անհրաժեշտ մեթոդաբանական մշակումներ: Մեկ մեթոդաբանական թեմա պետք է կարմիր թելի պես անցնի մեթոդական աշխատանքի բոլոր ձևերի միջով և զուգակցվի մանկավարժների ինքնակրթության թեմաների հետ: Ուսումնական հաստատության յուրաքանչյուր ուսուցչի շարունակական մասնագիտական զարգացման համակարգը ենթադրում է տարբեր ձևեր՝ փորձի փոխանակում, դասընթացների մասնակցություն, ինքնակրթություն, մասնակցություն ուսումնական հաստատության աշխատանքին: Սրանց մեջ իր ուրույն դերն ունի փորձի փոխանակումը: Մանկավարժի հոգեբանական և մանկավարժական հմտությունների համակարգված կատարելագործումն իրականացվում է հինգ տարին մեկ վերապատրաստման դասընթացներում: Ակտիվ մանկավարժական գործունեության շրջանում տեղի է ունենում գիտելիքների վերակառուցման անընդհատ գործընթաց: Այն իրականացնում է հետևյալ գործառույթները՝ ընդլայնում և խորացնում է ձեռք բերված գիտելիքները. նպաստում է առաջադեմ փորձի ըմբռնմանն ավելի բարձր

տեսական մակարդակում, բարելավում է մասնագիտական հմտությունները: Ինքնակրթությունը տարբեր աղբյուրներից գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերում է՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր կոնկրետ ուսուցչի հետաքրքրություններն ու հակումները: Որպես գիտելիքի յուրացման գործընթաց՝ դրանք սերտորեն կապված են ինքնակրթության հետ և համարվում են դրա անբաժանելի մասը:

Փորձի փոխանակման գործընթացում մարդու մոտ ձևավորվում է նոր գիտելիքներ ձեռք բերելու համար իրենց գործունեությունը կազմակերպելու ունակություն: Կենտրոնանալով կրթության և դաստիարակության մարդկայնացման, աշակերտի անհատականության ձևավորման, ժամանակակից հասարակության համար դրա արժեքի և անհրաժեշտության ճանաչման վրա՝ նախ և առաջ պետք է հիշել, որ սովորողը ձևավորվում է հենց ուսուցչի անհատականության կողմից: Այն մանկավարժները, ովքեր արդեն ունեն մանկավարժական մեծ փորձ, պետք է համագործակցեն փորձի պակաս ունեցող մանկավարժների հետ: Վերլուծելով գործընկերների փորձը՝ ուսուցիչները պետք է աստիճանաբար զարգացնեն իրենց տեխնիկան: Սա պետք է երևա յուրաքանչյուր մանկավարժի աշխատանքում:

Ուսուցիչը, տեսնելով իր գործընկերոջ որոշակի հաջողությունները, նախագծում է դրանց հետագա զարգացումը՝ ընտրում է որոշակի գրականություն, խորհրդակցում, հետևում նրա գործնական գործողություններին: Լավագույն փորձը ուսումնասիրելու և փոխառելու համար կազմակերպվում է նաև մանկավարժական հմտությունների կատարելագործման այնպիսի ձև, ինչպիսին է փոխադարձ դասալսումը: Այս դեպքում ավագ մանկավարժի դերն է գործընկերոջն աջակցել երեխաների համար միասնական պահանջներ մշակելու, աշխատանքի արդյունքները համեմատելու համար:

Այսպիսով, եզրակացնում ենք, որ կրթական համակարգի գործունեության նոր պայմաններում առաջացել և արդիականանում է կրթության որակի բարձրացման անհրաժեշտությունը: Ուստի անհրաժեշտ է ստեղծել բոլոր պայմանները

ուսուցիչների մասնագիտական հմտությունների աճի համար: Կրթական համակարգի գործունեության նոր պայմաններում առաջացել և արդիականանում է կրթության որակի բարձրացման անհրաժեշտությունը: Եվ այս խնդիրը կապված է մի շարք այլ խնդիրների լուծման հետ: Մասնագիտական կրթության նոր բովանդակության ընտրությունն ու կառուցվածքը ենթադրում է ժամանակակից կրթական ծրագրերի և տեխնոլոգիաների ներդրում,և,որ շատ կարևոր է, փորձի փոխանակում:



3. Ուսուցիչների փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության ուղիները:

Որո՞նք են ուսուցիչների փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման ուղիները:

Ուսուցիչների աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման համար բազմաթիվ միջոցներ կան,այն է՝

մեթոդական աշխատանքի խմբային ձևեր (մանկավարժական խորհուրդներ, սեմինարներ, խորհրդատվություններ, ստեղծագործական միկրոխմբեր, բաց ցուցադրություններ, աշխատանք ընդհանուր մեթոդական թեմաներով և այլն), մեթոդական աշխատանքի անհատական ձևեր (ինքնակրթություն, անհատական խորհրդատվություն, հարցազրույց, պրակտիկա և այլն): Դիտարկենք ուսուցչի աշխատանքի արդյունավետության և փորձի փոխանակման հիմնական ձևերը:

Համատեղելով անձնակազմի հետ աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները մեկ միասնական համակարգի մեջ՝ ուսուցիչը պետք է հաշվի առնի դրանց օպտիմալ համադրությունը միմյանց հետ: Մանկավարժական խորհրդի աշխատանքն ուսուցչի հետ նրա աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման ուղիներից մեկն է: Դա կարելի է իրականացնել անհատական և խմբային խորհրդատվությունների միջոցով, ամբողջ թիմի աշխատանքի հիմնական ոլորտների ներկայացման, մանկավարժության արդիական խնդիրների վերաբերյալ տեղեկատվության հաղորդման, մանկավարժների խնդրանքով և այլն:

Ցանկացած խորհրդատվություն ավագ մանկավարժից պահանջում է պատրաստվածություն և մասնագիտական իրավասություն: «Կոմպետենտություն» բառի իմաստը բացահայտվում է բառարաններում որպես հարցերի ոլորտ, որոնց նա քաջատեղյակ է կամ մեկնաբանվում է որպես ուսուցչի անձնական հնարավորությունները, նրա որակավորումները (գիտելիքներ, փորձ), որոնք թույլ են տալիս նրան փոխանակել իր փորձը լուծումների որոշակի շրջանակի մշակման կամ խնդրի լուծման համար՝ որոշակի գիտելիքների, հմտությունների առկայության շնորհիվ:

Այսպիսով, ուսուցչի աշխատանքն ավագ մանկավարժի հետ ոչ միայն գիտելիքների առկայությունն է, որը նա անընդհատ թարմացնում և համալրում է, այլև փորձ, հմտություններ ձեռք բերելը, որոնք նա կարող է օգտագործել անհրաժեշտության դեպքում: Օգտակար խորհուրդը կամ ճիշտ

խորհրդատվությունը արդյունավետ կդարձնեն ուսուցչի աշխատանքը: Տարբեր մեթոդների կիրառմամբ ավագ մանկավարժը ոչ միայն խնդիր է դնում գիտելիքները փոխանցել ուսուցիչներին, այլև ձգտում է ձևավորել նրանց ստեղծագործական վերաբերմունքը գործունեությանը: Այս կերպ նյութի խնդրահարույց ներկայացմամբ ձևավորվում է խնդիր և ցուցադրվում է դրա լուծման ճանապարհը: Մանկավարժներն ակտիվորեն մասնակցում են վարկածներ առաջ քաշելու, գործունեության պլաններ կազմելու և խնդրի ինքնուրույն լուծման հարցերին: Փորձի փոխանակման ուղիներից է բացատրության մեթոդը: Կախված ուսուցիչների որակավորման մակարդակից, մանկավարժը որոշում է, թե որքանով է հնարավոր գործընկերոջ փորձից գիտելիքներ ստանալ կամ սահմանափակվել նրա բացատրությամբ:

Ուսուցիչների միջև փորձի փոխանակման, գիտելիքների բացահայտման, կոնկրետ իրավիճակների վերլուծության ժամանակ կարող է օգտագործվել զրույցի մեթոդը: Զրույցի ընթացքում ավելի մանրամասն բացահայտվում են ընթերցված մեթոդական գրականության առանձին դրույթները, բացատրություններ են տրվում ուսուցիչներին ավելի շատ հետաքրքրող հարցերի վերաբերյալ, բացահայտվում են նրանց կարծիքների սխալ լինելը և մասնագիտական փորձի թերությունները, ըմբռնման և յուրացման աստիճանը: Բացահայտվում են գիտելիքները, իրականացվում է կողմնորոշում դեպի հետագա ինքնակրթություն:

Ձևով և բովանդակությամբ քննարկումը մոտ է զրույցի մեթոդին: Այն նաև ներառում է կարևոր թեմայի ընտրություն, որը պահանջում է համակողմանի քննարկում, մանկավարժների համար հարցերի պատրաստում, ներածական և ամփոփիչ ելույթ: Սակայն, ի տարբերություն զրույցի, քննարկումը պահանջում է կարծիքների պայքար՝ վիճելի հարցեր բարձրացնելով: Քննարկման ընթացքում պետք է տալ բազմաթիվ այլ լրացուցիչ հարցեր, որոնց քանակն ու բովանդակությունը հնարավոր չէ նախապես կանխատեսել: Ուստի քննարկման որպես մեթոդ օգտագործելը մանկավարժից պահանջում է ունենալ մասնագիտական բարձր կոմպետենտություն, մանկավարժական հմտություն, մեծ մշակույթ, տակտ:

Քննարկման ժամանակ անհրաժեշտ է իրավիճակում արագ կողմնորոշվելու, մասնակիցների մտքի և տրամադրության գնացքը բռնելու և վստահության մթնոլորտ ստեղծելու կարողություն: Քննարկման մասնակիցները պետք է ունենան տեսական գիտելիքներ և իրենց գործունեությունը բարելավելու ցանկություն: Օրինակ՝

Ի՞նչ մեթոդներ եք օգտագործում երեխաների մոտ բնության նկատմամբ հետաքրքրությունը զարգացնելու և դիտորդական դաստիարակության համար: Բնության մեջ ի՞նչ դիտարկումներ են առաջացել երեխաների նախաձեռնությամբ: Ինչպե՞ս եք աջակցում, արթնացնում, զարգացնում երեխաների հետաքրքրասիրությունը: Ի՞նչ ազդեցություն է ունենում նրանց փոխազդեցությունը բնության հետ երեխաների վարքի վրա: Երեխաների հետ աշխատանքում բնապահպանական կրթության տարրեր օգտագործո՞ւմ եք: Հնարավոր է քննարկել տարբեր տեսակետներ, ստեղծել խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնք, ի վերջո, հնարավորություն են տալիս մշակել ընդհանուր դիրքորոշումներ խնդրի լուծման հարցում:



Մանկավարժական առաջադեմ փորձը ուսումնական գործընթացի նպատակային կատարելագործման միջոց է, որը բավարարում է ուսուցման և դաստիարակության

պրակտիկայի հրատապ կարիքները²: Բաց դասին այսպես պատրաստվելը կօգնի ղեկավարին հետաքրքիր քննարկում կազմակերպել իր տեսածի վերաբերյալ, զարգացնել թիմի ընդհանուր կարծիքը: Հարկ է հիշել, որ քննարկման ժամանակ առաջին խոսքը տրվում է մանկավարժին, ով ցուցադրում է իր աշխատանքը երեխաների հետ: Բաց դիտման արդյունքների հիման վրա որոշում է կայացվում. օրինակ՝ մտցնել այս փորձը ձեր աշխատանքի մեջ կամ շարունակել ընդհանրացնել ուսուցչի աշխատանքային փորձը՝ այն ներկայացնելու մանկավարժական ընթերցումներին:

Այսպիսով, եկանք եզրակացության, որ փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման համար անհրաժեշտ է կիրառել մանկավարժական փորձի ընդհանրացման բոլոր տեսակները: Բացի այդ, կան փորձի տարածման տարբեր ձևեր՝ բաց ցուցադրություն, գույգերով աշխատանք, հեղինակային սեմինարներ և աշխատաժողովներ, գիտաժողովներ, մանկավարժական ընթերցումներ, մանկավարժական հմտությունների շաբաթներ, բաց դռների օր, վարպետության դասեր և այլն:

2.Տե'ս Հակոբյան Ֆ. , Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման առանձնահատկություններն ու արդյունավետության բարձրացման ուղիները ՀՀ կրթության համակարգում, Երևան, 2020, էջ 60:

4. Եզրակացություն:

Այսպիսով, եզրակացնում ենք, որ սոցիալ-տնտեսական կառուցվածքում էական փոփոխությունները պահանջում են կրթական համակարգի բարեփոխում: Նոր հազարամյակին անհրաժեշտ է նոր ժամանակակից կրթական համակարգ, որը կհամապատասխանի պետության և հասարակության պահանջներին:

Մասնագիտական կրթության արդիականացման գործընթացը պահանջում է ոչ միայն վերապատրաստման և կրթության բովանդակության վերակառուցում, այլ նաև մեթոդական աշխատանքի կատարելագործում մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում, որոնք ձեռնամուխ են եղել նորարարությունների ներդրման ճանապարհին, փորձի փոխանակման արդյունավետ կազմակերպում:

Կենտրոնանալով կրթության գաղափարի վրա՝ սովորողի անհատականության ձևավորման, ժամանակակից հասարակության համար դրա արժեքի և անհրաժեշտության ճանաչման վրա, մենք, առաջին հերթին, պետք է հիշենք, որ նման անհատականությունը ձևավորվում է հենց ուսուցչի անձի կողմից: . Իսկ դա իր հերթին ուսումնական հաստատության առջև դնում է ուսուցիչների մասնագիտական կարողությունների շարունակական կատարելագործման անհրաժեշտության խնդիրը: Եվ այս խնդիրը կարելի է լուծել միայն ուսումնական հաստատությունում ստեղծելով հատուկ մանկավարժական պայմաններ՝ մեթոդական աշխատանքի ձևերի և բովանդակության ընտրության համար:

Մեթոդական աշխատանքի տարբերակ ընտրելիս ուսումնական հաստատության թիմն առաջնորդվում է հիմքերի հետևյալ համակարգով.

-ուսումնական հաստատության, ուսուցիչների առջև ծառայած խնդիրները.

-կրթական գործընթացի մակարդակը.

-կրթական և նյութական բազայի վիճակը:

Ուսումնական հաստատությունում ժամանակակից մեթոդական աշխատանքի կատարելագործման հիմնական միտումներից մեկն անհատականության զարգացման և յուրաքանչյուր ուսուցչի պրոֆեսիոնալիզմի բարելավման համար օպտիմալ պայմանների ստեղծումն է՝ ելնելով նրա անհատական կրթական կարիքներից: Ուսուցչի նկատմամբ անհատական մոտեցումը նպաստում է անհատի ներուժի, նրա կարողությունների բացահայտմանը, ուսուցչի կողմից աշխատանքի նկատմամբ ստեղծագործական մոտեցման դրսևորմանը: Սովորողների ուսուցման անհատականացումը որպես մանկավարժական խնդիր մնում է արդիական՝ չնայած դրա խորը և բազմակողմանի հետազոտությանը: Մեթոդական աշխատանք պլանավորելիս կրթական տեխնոլոգիաների վրա հիմնված ուսուցման անհատականացման խնդրի դիտարկումը պահանջում է զգույշ մոտեցում: Դա պայմանավորված է նրանով, որ հակասություններ կան ուսուցչական կազմի մասնագիտական իրավասության զարգացման մեջ անհատական մոտեցման ներդրման գործիքակազմի բարձրացման անհրաժեշտության և որոշակի կրթական ոլորտում մեթոդական աշխատանք կատարող մասնագետների թույլ տեխնոլոգիական պատրաստվածության միջև:

5. Օգտագործված գրականության ցանկ:

1. Լ.Վ.Զանկով, Ուսուցում և զարգացում / Փորձարարական մանկավարժական հետազոտություն), - Մ., 1990:

2. Համագործակցային գաղափարախոսության իրականացումը կրթական համակարգում: Գիտամանկավարժական ժողովածու , Երևան, 2011 թ.:

3. Հակոբյան Ֆ. , Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման առանձնահատկություններն ու արդյունավետության բարձրացման ուղիները ՀՀ կրթության համակարգում, «Բանբեր Վ. Բրյուսովի անվան պետական համալսարանի. Մանկավարժություն և հասարակական գիտություններ», Երևան, «Լինգվա», 2020:

